

суб'єктивним правом, належить не тільки всім громадянам, але і кожному окремо. Право на судовий захист означає, що безпосередній захист прав та інтересів громадян державою здійснюється за допомогою діяльності суду.

Підсумовуючи, можна зазначити, що у чинному законодавстві України визначено основні поняття житлового законодавства. Залежно від правового змісту житлових прав, мети реалізації, а також існування спору про право фізична особа має право звернутися за захистом своїх житлових прав до визначених законом державних органів, їх посадових осіб, які зобов'язані здійснити захист цих прав на підставі, у межах повноважень та в спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Література

1. Житловий кодекс Української РСР // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1983. – Додаток до № 28. – Ст. 573.
2. Конституція України // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
3. Хіміч С.П. Захист житлових прав у контексті застосування Європейської конвенції про захист прав людини / С.П. Хіміч // Приватне право і підприємництво. – 2015. – № 14. – С. 144-147.
4. Холод Р.В. Поняття судового захисту житлових прав фізичних осіб / Р.В. Холод // Юридичний вісник. – 2014. – № 1 (30). – С. 101-105.
5. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40-44. – Ст. 356.

Дзюба Ірина Вікторівна
старший викладач кафедри цивільно-правових
дисциплін юридичного факультету
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

УДОСКОНАЛЕННЯ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ МОНІТОРИНГУ ЗЕМЕЛЬ В УКРАЇНІ

Наразі в Україні існують проблеми правового характеру, що склалися у сфері охорони якісного стану земель, тому в державі виникає потреба застосувати дієві засоби, щоб уникнути жахливої і безповоротної ситуації щодо родючих ґрунтів України. Отже, головним та очевидним засобом запобігання погіршенню земель є їх моніторинг.

Дане питання досліджувалося в працях таких вчених, як Т.К. Оверковська, М.І. Єрофєєв, Г.Л. Землякова, В. Петриченко, Е.В. Позняков, Н.Р. Малишева, С.В. Шарапова та ін. Але разом з тим постають окремі праві аспекти щодо регулювання моніторингу земель, що потребують подальшого розвитку та дослідження.

Головною метою статті є аналіз правового регулювання моніторингу

земель за законодавством України.

Моніторинг земель (англійською monitoring – контроль, від латинської monitor – той, хто попереджає, застерігає, радник, консультант) являє собою регулярне спостереження за станом природних, технічних і соціальних процесів з метою оцінки, контролю та прогнозування [1, с. 764].

Взагалі такий новий напрям, як моніторинг земель, почав набирати великих обертів з кінця 1970-80-х років. Тоді країни, де було розвинуто аграрне виробництво, зіштовхнулись з деградацією ґрунтів після великого механічного та хімічного навантаження на них. Відтоді в тих країнах розпочали розвиватися нові захисні системи для ґрунтів.

Вперше поняття «моніторинг земель» закріплено в Земельному кодексі України, прийнятому 18.12.1999 як система спостереження за станом земель з метою своєчасного виявлення змін, оцінки, відтворення та ліквідації наслідків негативних процесів [2].

Відповідно до положень ст. 22 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» від 25.06.1991 [3] моніторинг довкілля здійснюється з метою забезпечення збору, обробки, збереження та аналізу інформації про стан навколишнього природного середовища, прогнозування його змін та розробки науково обґрунтованих рекомендацій для прийняття ефективних управлінських рішень.

На думку науковців, система моніторингу створена з метою об'єктивізації змін у кількісному й якісному стані навколишнього природного середовища. Вона базується, з одного боку, на узагальненні інформації про зміни у стані навколишнього природного середовища, а з іншого – на її деталізації [4, с. 58].

На даному етапі розвитку моніторинг земель має певні недоліки. Із висновків та оцінки вчених можна сказати, що Україна – одна з небагатьох країн Європи, яка не має моніторингових меж та інформаційної системи про стан землі і природних ресурсів і, як в наслідок, не має цільної згрупованої методики проведення спостережень. В Україні завданням моніторингу відповідає агротехнічна паспортизація. Але це не є моніторингом, оскільки спостереження робляться не на постійних ділянках та за обмеженим переліком показників, не дають повної інформації щодо змін родючості ґрунтів, оскільки не визначають фізичні, хімічні та біологічні показники.

Оскільки в Україні немає чітко визначеного органу щодо моніторингу земель, то надалі про якість та родючість ґрунтів можна буде забути.

Отже, можна дійти висновку, що Україні потрібно створити Центр моніторингу земель, який би виконував проведення моніторингу та концентрацію достовірної інформації про стан земель у країні. Даний процес дав би змогу створити інформаційну базу даних та активно впливав би на всі земельні трансформації. А для вдосконалення системи в Центрі моніторингу земельі мають працювати кваліфіковані працівники, оскільки вони здійснюватимуть моніторинг земель, ведення бази даних, ґрунтове обстеження тощо. Да-

ний орган слід наділити певними повноваженнями щодо зупинення виробництва промислової продукції, що використовується в агротехнологіях, які призводять до погіршення та неродючості ґрунтів.

Література

1. Юридична енциклопедія : в 6 т. / редкол.:Ю. Шемшученко та ін. – К. : Укр. енцикл., 2001.
2. Земельний кодекс України: Закон України від 25 жовтня 2001 р. № 2768-III / Верховна Рада України // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 3-4. – Ст. 27.
3. Про охорону навколишнього природного середовища : Закон України від 25 червня 1991 р. № 1264-XII / Верховна Рада України // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 41. – Ст. 546.
4. Бусуйок Д. Законодавче та правове регулювання моніторингу земель в Україні / Д. Бусуйок // Підприємництво, господарство і право. – 2012. – № 8. – С. 56-59.

Добробог Людмила Миколаївна
професор кафедри загальноправових
дисциплін юридичного факультету
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
доктор юридичних наук, доцент

ФІЛОСОФІЯ ЕКОЛОГІЧНОГО ПРАВА: ДО ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ

Філософія екологічного права (далі – ф.е.п.) – напрям філософсько-правової думки, що займається осмисленням сутності екологічного права, його значенням для суспільства, місця в системі права, можливостей впливу на суспільні відносини з метою забезпечення стабільного розвитку. Ф.е.п. має інтегрований та комплексний характер й може розглядатися в двох аспектах: як наука і як навчальна дисципліна в системі юридичної освіти.

Початок формування цього напрямку філософської думки припадає на другу половину ХХ століття і пов'язується із усвідомленням суспільством глобальних проблем людства, зокрема екологічних. Одним із перших у вітчизняній науці на потребу зміни парадигми взаємодії людини з довкіллям звернув увагу В.І. Вернадський. У праці «Кілька слів про ноосферу» (1943 р.) він зазначав, що людина повинна, зважаючи на те, що є фактором кількісних змін вільних хімічних елементів, зокрема металів та газів, перебудувати сферу свого перебування через трансформування життєдіяльності. Земля перейшла після геосфери і біосфери у наступну фазу розвитку – ноосферу, яка характеризується взаємопов'язаністю планетних і космічних процесів, єдністю природних і соціально-історичних процесів. До 1960-х років екологія розглядалась як доволі вузька сфера дослідження відносин між соціальними